

Landelijke Eerstelijns SamenwerkingsAfspraak Antistolling Belangrijkste aandachtspunten tandartsen

Algemeen

Bij ingrepen is niet altijd duidelijk of aanpassing van de dosering van het antistollingsmiddel of het antistollingsniveau nodig is. Als zorgverleners op afstand, bijvoorbeeld via internet, de patiënt bij de antistolling begeleiden, kunnen bij acute complicaties problemen optreden als medicatiegegevens niet beschikbaar zijn voor de zorgverleners in de acute zorg.

De zorgverleners moeten weten op welk telefoonnummer zij elkaar of hun vervangers in noodsituaties dag en nacht kunnen bereiken. De tandarts moet tevens na een ingreep bij een patiënt die een antistollingsmiddel gebruikt, schriftelijke informatie meegeven waarin het telefoonnummer van de praktijk en de dienstdoende tandarts of van de lokale spoedgevallendienst staat vermeld.

Patiënt start met een cumarine, TAR of LMWH

- De tandarts heeft niet altijd inzage in het elektronisch medicatiedossier van de patiënt. Daarom vraagt een tandarts bij elke controle aan de patiënt naar het medicijngebruik, waaronder het gebruik van cumarine, TAR of LMWH. (Omschrijvingen vindt u in het kennisdocument).

Patiënt gebruikt cumarine, TAR of LMWH

- In principe hebben ingrepen in de mond een laag bloedingsrisico en hoeft de cumarine, TAR niet worden gestaakt. Bij gebruik van twee of meer antistollingsmiddelen overlegt de tandarts met de behandelaar die de behandeling heeft ingesteld.
- Bij het gebruik van een mandibulair blok is er een verhoogd bloedingsrisico. Tandartsen volgen bij injecties indien mogelijk het ACTA (Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam)-advies op en overwegen het verdoven via infiltratie of ligamentaire anesthesie².
- De tandarts schrijft bij voorkeur paracetamol voor als pijnstillers en is terughoudend met het voorschrijven van NSAID's aan patiënten die cumarine, TAR of LMWH gebruiken. Zo nodig overlegt de tandarts met de apotheker.

Afspraken tandarts en trombosedienst

- De tandarts en de trombosedienst spreken regionaal af op welke wijze en hoeveel tijd van te voren de tandarts of de patiënt de voorgenomen ingreep meldt bij de trombosedienst.
- Voor tandheelkundige ingrepen met een laag bloedingsrisico zoals een extractie van 1 tot 3 kiezen of mondhygiënische ingreep, geldt dat het bloedingsrisico laag is. De ingreep kan in principe zonder stoppen van de cumarinebehandeling plaatsvinden. Regionaal spreken de tandarts en de trombosedienst af op welke wijze en hoeveel tijd van te voren de tandarts of de patiënt de voorgenomen ingreep meldt bij de trombosedienst. De trombosedienst verifieert de aard van de ingreep en controleert of het antistollingsniveau in het therapeutische gebied ligt en de ingreep verantwoord kan plaatsvinden².

Afspraken tandarts en apotheker

- Om lokaal het bloedingsrisico te verlagen, kan de tandarts tranexaminezuur 5% mondspoeling voorschrijven³. Deze mondspoeling is een magistrale bereiding⁴. Daarom moet de tandarts tijdig de mondspoeling bestellen bij de apotheek. Tandarts en apotheker spreken met elkaar hiervoor een termijn af. De mondspoeling heeft een houdbaarheid van 2 weken.

---

¹ Een mandibulair blok (waarbij de linker-of rechterhelft van de onderkaak -en de helft van de tong – worden verdoofd) wordt achterin de mond gegeven, waarbij de naald vrij ver wordt ingebracht. Er bestaat een kans dat een bloedvat wordt geraakt waardoor een hematoom kan ontstaan.

² ACTA-richtlijn: Beleid bij tandheelkundige ingrepen tijdens anti-trombotische behandeling bloedstollingsbeïnvloedende medicatie. september 2010. http://www.acta.nl/nl/Images/Richtlijn%20%20ACTA%20antistolling%20september%202010_tcm81-183934.pdf

Een voorbeeld voor een af te spreken termijn is vijf dagen.

³ Tranexaminezuur 5% mondspoeling verlaagt het bloedingsrisico. Na de ingreep spoelt de patiënt gedurende 5 dagen, 4 keer per dag met 10 ml mondspoeling. De mondspoeling wordt niet doorgeslikt. (Aframian DJ, Lalla RV, Peterson DE. Management of dental patients taking common hemostatisaltering medications. Oral Surg Oral Med Oral Pathol OPral Radiol Endod 2007; 103:S45. e1-S45e11).

⁴ LNA (Laboratorium Nederlandse Apothekers) mededeling (oktober 2009).